



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmmma Totivs Theologiæ S. Thomæ Aqvinatis, Doctoris Angelici Ordinis Prædicatorum

Tertiæ Partis Volumen Secundum

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Romæ, 1619

Vtrum aliquo modo per ingratitude[m] redeant specialius secundum
quædam peccata? 2

urn:nbn:de:hbz:466:1-38725

Ad tertium dicendum, quod per sequens peccati, iustitiæ priores obliuioni traduntur, in quantum, erant meritoria vitæ æternæ: non tamen in quantum erant impeditiua peccati. Vnde si aliquis peccet mortaliter, postquam restituit debitum, non efficitur reus, quasi debitum non reddidisset. Et multo minus traditur obliuioni pœnitentia prius acta, quantum ad remissionem culpæ: cum remissio culpæ magis sit opus Dei, quàm hominis.

Ad quartum dicendum, quod gratia simpliciter tollit maculam & reatum pœnæ æternæ. Tegit autem actus peccati præteritos, ne scilicet propter eos Deus hominem gratia priuet, & reum habeat pœnæ æternæ. Et quod gratia semel fecit, perpetuo manet.

ARTIC. II.

Vtrum peccata dimissa, redeant per ingratitude, quæ specialiter est secundum odium fraternum, apostasiam à fide, contemptum confessionis & dolorem de pœnitentia habita?

537

4. d. 22. q.

1. a. 1. co.

¶ 2. 3.

AD secundum sic proceditur. Videtur, quod peccata dimissa non redeant per ingratitude, quæ specialiter est secundum quatuor genera peccatorum, scilicet secundum odium fraternum, apostasiam à fide, contemptum confessionis, & dolorem de pœnitentia habita, secundum quod quidam metricè dixerunt,

*Fratres odit, apostata fit, spernitque fateri,
Pœnituisse piget, pristina culpa redit.*

Tanto enim est maior ingratitude, quâto grauius est peccatum, quod quis contra Deum committit post beneficium remissionis peccatorum. Sed quædam alia peccata sunt his grauiora: sicut blasphemia contra Deum, & peccatum in Spiritum sanctum. Ergo videtur quod peccata dimissa non redeant magis secundum ingratitude commissam, secundum hæc peccata, quàm secundum alia.

¶ 2 Præterea*, Rabanus dicit, Nequã seruũ tradidit Deus tortoribus, quoadusque redderet vniuersum

*habetur
de pœn. d.
4 c. si in
d. 15.*

sum debitum; quia non solum peccata quæ post baptisimum homo egit, reputabuntur ei ad penam, sed & originalia, quæ in baptismo sibi dimissa. Sed etiam peccata venialia inter debita computantur, pro quibus dicimus, Dimitte nobis debita nostra. Ergo ipsa etiam redeunt per ingratitudinem. Et pari ratione videtur, quod per peccata venialia redeant peccata prius dimissa, & non solum per peccata prædicta.

¶ 5 Præterea, Tanto est maior ingratitudo, quanto post maius beneficium acceptum aliquis peccat. Sed beneficium Dei est etiam ipsa innocentia, quæ peccatum vitamus: dicit enim Augustinus in 2. confes. Gratia tua depono quæcunque peccata non feci. Maius autem donum est innocentia, quam etiam remissio omnium peccatorum. Ergo non minus est ingratus Deo qui primo peccat post innocentiam, quam qui peccat post penitentiam. Et ita videtur, quod per ingratitudinem, quæ fit secundum peccata prædicta, non maxime redeant peccata dimissa.

*c. 7. ante
med. 20. x.*

SED contra est, quod Gregorius* dicit decimo octavo Moralium, Ex dictis Evangelicis constat, quia si quod in nos delinquitur, ex corde non dimittimus; & illud rursus exigitur, quod nobis iam per penitentiam dimissum fuisse gaudebamus. Et ita, propter odium fraternum specialiter peccata dimissa redeunt secundum ingratitudinem. Et eadem ratio videtur de alijs.

*li 4. dial.
c 60. ult.
fin.*

RESPONDEO dicendum, quod (sicut supra dictum est*) peccata dimissa, per penitentiam redire dicuntur, in quantum reatus eorum ratione ingratitudinis, virtualiter continetur in peccato sequenti. Ingratitudo autem potest committi dupliciter: vno modo ex eo quod aliquid fit contra beneficium. Et hoc modo per omne peccatum mortale quo Deum offendit, redditur homo ingratus Deo, qui peccata remisit. Et sic per quodlibet peccatum mortale sequens redeunt peccata prius dimissa, ratione ingratitudinis.

ar. præc.

Alio

Alio modo committitur ingratitude non solum faciendo contra ipsum beneficium, sed etiam faciendo contra formam beneficii præstiti. Quæ quidem forma si attendatur ex parte benefactoris, est remissio debitorum. Unde contra hanc formam facit, qui fratri petenti veniam non remittit, sed odium tenet. Si autem attendatur ex parte pœnitentis, qui recipit hoc beneficium, inuenitur ex parte eius duplex motus liberi arbitrij. Quorum primus est motus liberi arbitrij in Deum, qui est actus fidei formatæ: & contra hoc facit homo apostatando à fide. Secundus autem est motus liberi arbitrij in peccatum, qui est actus pœnitentiæ: ad quem primo pertinet (vt supra dictum est †) quod homo detestetur peccata præterita; & contra hoc facit ille, qui dolet se pœnituisse. Secundo pertinet ad actum pœnitentiæ, vt pœnitens proponat se subijcere clauibus ecclesiæ per confessionem: secundum illud Psal. 31. Dixi confitebor aduersum me iniustitiam meam Domino, & tu remisisti impietatem peccati mei. Et contra hoc facit ille, qui contemnit confiteri secundum quod proposuerat. Et ideo dicitur quod specialiter ingratitude horum peccatorum, facit redire peccata prius dimissa.

Ad primum ergo dicendum, quod hoc non dicitur specialiter de istis peccatis, quia sint cæteris grauiora: sed quia directius opponuntur beneficio remissionis peccatorum.

Ad secundum dicendum, quod etiam peccata venialia, & ipsum originale redeunt modo prædicto*, sicut & peccata mortalia, in quantum contemnitur Dei beneficium, quo hæc peccata sunt remissa. Non tamen per peccatum veniale aliquis incurrit in ingratitude: quia homo peccando venialiter, non facit contra Deum, sed præter ipsum. Et ideo per peccata venialia, nullo modo peccata dimissa redeunt.

Ad tertium dicendum, quod beneficium aliquod habet pensari dupliciter. Vno modo ex quantitate ipsius

q. 85. 2. 5
q. 6.

in corpore
te art.

ipſius beneficij. Et ſecundum hoc innocentia eſt ma-
 ius Dei beneficium, quàm penitentiã, quæ dicitur ſe-
 cunda tabula poſt naufragium*. Alio modo poteſt
 penſari beneficium ex parte recipientis, qui minus
 eſt dignus, & ſic magis ſit ſibi gratia: unde & ipſe
 magis eſt ingratus, ſi contemnat. Et hoc modo be-
 neficium remiſſionis culpæ eſt maius, in quantum
 præſtatur totaliter indigno: & idè ex hoc ſequi-
 tur maior ingratitudo.

ut dicitur
 eſt q 84.
 art. 6.

ARTIC. III.

*Utrum per ingratitudinem peccati ſequentis conſur-
 gat tantus reatus, quantus fuerat pecca-
 torum prius dimiſſorum?*

AD tertium ſic proceditur. Videtur, quòd per
 ingratitudinem peccati ſequentis conſurgat tã-
 tus reatus, quantus fuerat peccatorum prius dimiſ-
 ſorum. Quia ſecundum magnitudinem peccati eſt
 magnitudo beneficij, quo peccatum remittitur, &
 per conſequens magnitudo ingratitudinis, qua hoc
 beneficium contemnitur. Sed ſecundum quantita-
 tem ingratitudinis, eſt quantitas reatus conſequen-
 tis. Ergo tantus eſt reatus, qui conſurgit ex ingra-
 titudine ſequentis peccati, quantus fuit reatus omnium
 præcedentium peccatorum.

527
 4. d. 22. q. 1.
 1. art. 20
 qu. 3.

¶ 2 Præterea, Magis peccat qui Deum offendit,
 quam qui offendit hominem. Sed ſeruus manumiffus
 ab aliquo domino, reducitur in eandẽ ſeruitutem,
 à qua prius fuit liberatus, vel etiam in grauiorem.
 Ergo multo magis ille, qui contra Deum peccat poſt
 liberationem à peccato, reducitur in tantum reatum
 pœnæ, quantum primo habuerat.

¶ 3 Præterea, Matth. 18. dicitur, quòd iratus Do-
 minus tradidit eum (cui replicantur peccatã dimiſ-
 ſa, propter ingratitudinem) tortoribus quoaduſque
 redderet vniuerſum debitum. Sed hoc non eſſet niſi
 conſurgeret ex ingratitudine tantus reatus, quantus
 fuit omnium præteritorum peccatorum. Ergo æqualis
 reatus per ingratitudinem redit.

SED